

REFERAT |KRS| Formannskapet (2015-2019) d. 06-12-2017

Mødedato Onsdag d. 06. december 2017 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Fastlegehjemler ved Universitetet i Agder.....	3
Anmodning om bosetting av flyktninger i Kristiansand 2018.....	11
Høringsuttalelse Statens vegvesens handlingsprogram 2018-2023 (2029) for riksveier.....	14
Hørings svar: Forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn.....	17
Konstituering av ny midlertidig Rådmann.....	36

Punkt 162/17: Fastlegehjemler ved Universitetet i Agder

Bilag

Vedtak HELSOS, 05122017, Sak 81/17, Fastlegehjemler ved Universitetet i Agder

Dato 20. november 2017
Saksnr.: 201706203-3
Saksbehandler Øyvind Haarr

Saksgang
Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato
05.12.2017
06.12.2017

Fastlegehjemler ved Universitetet i Agder

Sammendrag

Universitetet i Agder (UIA) og Studentsamskipnaden i Agder (SIA) ønsker å få tilknyttet fastleger til et legesenter ved UIA på Gimlemoen for å styrke legetilbudet til studenter.

Det kan være positivt for studentene med et legetilbud like ved studiestedet. Alle studenter med rett til fastlege har likevel rett til å velge blant alle andre fastleger i Norge med ledig kapasitet. Et legesenter med fastleger på UIA kan etter regelverket ikke forbeholdes studenter, men må være åpent for alle, på lik linje med kommunens øvrige fastleger.

Det er flere praktiske og avtalemessige utfordringer med etablering av et nytt legesenter for fastleger, og publikum må også sikres at et nytt legesenter tilfredsstillende faglige krav som stilles til fastlegetjenesten.

Den beste løsningen er om det finnes muligheter for at et etablert fastlegesenter i kommunen ønsker å flytte hele sin virksomhet til UIA, der alle fastlegene flytter samtidig. Alternativt kan en eller flere enkeltleger som allerede har en fastlegehjemmel i kommunen, flytte ut av et eksisterende legesenter og etablere seg sammen på Gimlemoen.

En løsning med å tildele nyopprettede fastlegehjemler kan også vurderes, men dette kan det være krevende å finne gode løsninger for som sikrer tilfredsstillende tjenester til publikum.

Legetjenester til studenter kan også etableres som en helprivat ordning. Dette gir ikke grunnlag for statlig takstrefusjon fra Helfo eller basistilskudd fra kommunen, og er derfor trolig krevende å finansiere.

Kommunen utbetaler basistilskudd til alle fastleger, og har ut over dette ikke kostnader eller ansvar for drift ved etablering av et senter med fastleger som er selvstendig næringsdrivende. Dette gjelder uavhengig av valgt løsning.

Kommunen kan bidra med å tilrettelegge for dialog mellom SIA/UIA og fastlegene for å avklare om det finnes etablerte fastleger som ønsker å etablere et samarbeid. Kommunen ønsker å være en samarbeidspart i å utvikle gode legetjenester til studentene.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet tar saken til orientering.
2. Formannskapet gir sin tilslutning til administrasjonens vurderinger, og ber administrasjonen bistå SIA/UIA i etablering av legesenter på Gimlemoen.
3. Formannskapet ber administrasjonen om knytte en ny fastlegehjemmel til dette legesenteret hvis det er grunnlag for det.

Tor Sommerseth
Rådmann

Wenche Pedersen Dehli
Helse- og sosialsektoren

Vedlegg:
Skriv inn vedlegg.

Bakgrunn for saken:

Universitetet i Agder (UIA), Studentsamskipnaden i Agder (SIA) og Studentorganisasjonen i Agder (STA) har over tid vist interesse for om det kan etableres et fastlegetilbud til studenter ved UIA i Kristiansand.

Saken må avklare om kommunen skal legge til rette for at det kan etableres et legesenter med fastleger på Gimlemoen. Til dette er det flere avtalemessige, faglige, praktiske og økonomiske forhold som må vurderes.

Kommunens fastlegeadministrasjon har gjennom dialog med UIA tilbake til 2015 og i brev fra STA våren 2017 fått presentert at behovet primært knytter seg til å sikre gode tjenester med et fastlegetilbud til studentene. I tillegg vil det være positivt for å styrke fagmiljøet i andre etablerte tjenester på UIA og for studenter.

Etter hva fastlegeadministrasjonen kjenner til, ønsker UIA og SIA å etablere fastlegehjemler i tilknytning til andre helsetjenester som skal lokaliseres på Gimlemoen.

Det er lite forskning som omhandler studenters behov for legetjenester. Men Studentenes helse- og trivselsundersøkelse som ble gjennomført både i 2010 og 2014, har funn som viser utfordringer knyttet til studenters psykiske helse.

Utenlandske studenter og ansatte ved UIA som ikke kan velge fastlege, og tilflyttede studenter som ikke har fastlege lokalt, har behov for oppfølging med tjenester som det kan være hensiktsmessig at en fastlege gir. Dette kan støtte opp om at studentene bør ha god tilgang på legetjenester i nærheten av studiestedet.

Et fastlegetilbud ved UIA vil trolig også kunne redusere studentenes behov for å benytte legetjenester på Kristiansand legevakt. En gjennomgang av tilfeldige enkeltdager ved kristiansand legevakt i 2016, viser at ca. 5 av 6 av personer med adresse utenfor legevaktdistriktet i gruppen 19-25 år, var studenter. Men mange av disse henvendelsene vil være akutt hjelp som ikke kan henvises til fastlege neste virkedag.

Andre sammenliknbare byer løser fastlegetilbud til studenter på ulik måte. I Drammen og Stavanger har ikke kommunen lagt spesifikt til rette for egne fastleger til studenter. I Bergen er det flere målrettede fastlegetilbud til studenter. Bergen har et legesenter med fastleger i sentrum og et nær Høgskolen i Bergen, der begge sentre profilerer seg mot studenter. Oslo er mindre sammenliknbart, fordi [forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen](#) har en spesifikk bestemmelse om fastlegetjenester til studenter i Oslo.

Om fastlegeordningen:

Alle innbyggere som i folkeregisteret er registrert bosatt i en norsk kommune, har rett til en fastlege. Dette betyr at de fleste studentene kan velge den fastlegen de ønsker med ledighet i pasientlistene i Kristiansand og andre kommuner.

Alle fastlegene i Kristiansand må være valgbare for ikke bare studenter, men også for alle andre med rett til fastlege i Norge. Dette betyr at et fastlegetilbud for studenter, ikke kan begrenses, men må være åpent for alle, selv om tilbudet profileres mot studenter. Alle fastlegenes har det som kalles en åpen og uselektert praksis, slik at ingen grupper kan få en særskilt prioritering på fastlegens innbyggerliste.

Fastlegeordningen administreres av kommunen, og det stilles en rekke krav til tjenesten som reguleres av fastlegeforskriften (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2012-08-29-842>).

Kommunen skal etter denne forskriften blant annet organisere fastlegeordningen og sørge for at personer som ønsker det, får tilbud om plass på fastlegenes lister. Kommunen har også et ansvar for kvalitet i tjenesten.

Alle fastleger er forpliktet gjennom forskriften og i en personlig fastlegeavtale med kommunen, til blant annet å ivareta følgende tjenester:

- Åpningstid med tilgjengelighet for pasienter i fastlegepraksisen minst 28 timer per uke. Dette inkluderer tjeneste med hjemmebesøk som forventes å øke i omfang fremover.
- Ivareta oppgaver med øyeblikkelig hjelp for egne listepasienter mellom kl. 08 og 16 på virkedager. Dette innebærer at pasientene skal kunne oppsøke sin fastlege på dagtid uten timebestilling for sykdom og skader som ikke kan vente.
- Delta i legevaktordning mellom kl. 16 og 08 på hverdager, og hele døgnet helg og høytidsdager. Vaktandelen varierer ut fra behovet, men en fastlege deltar maksimalt hver 12. dag/kveld/natt i snitt i turnus.
- Delta i kommunale legeoppgaver på sykehjem og helsestasjon i inntil 20 % stilling når kommunen har behov for det (kommer til fratrukk på åpningstid).

Kommunen administrerer ordningen gjennom en rammeavtale mellom KS og Den norske legeforening ([ASA4310](#)). Rammeavtalen gir føringer for hvordan kommunen skal samarbeide med fastlegene, blant annet om opprettelse av og plassering av fastlegehjemler.

Økonomi:

Kommunen utbetaler i dag et basistilskudd til alle fastleger basert på hvor mange av innbyggere de har på sin liste. Satsen er i 2017 på 451 kr per år per listeinnbygger, og utbetales uavhengig av hvor listeinnbyggerne er folkeregisterregistrert.

Ut over dette har ingen fastleger direkte økonomisk støtte fra kommunen til egen praksis, men får inntekter blant annet gjennom egenandeler og statlige takstrefusjoner fra Helfo.

Helsedirektoratet har tidligere gitt stimuleringstilskudd for etablering av nyopprettede fastlegehjemler, men denne ordningen ble faset ut for ca. 3 år siden.

Organisering av fastlegene i Kristiansand

Kristiansand har i dag 80 fastleger fordelt på 18 legesentre i hele kommunen.

Oversikt: <https://minhelse.helsenorge.no/bytte-fastlege?fylke=10&kommuner=1001>.

Alle fastlegene er en del av kommunehelsetjenesten, og er organisert som privat næringsdrift hvor fastlegene har en personlig fastlegeavtale med kommunen.

Kommunen har ikke kontrakt med eller en formell relasjon til hvert legesenter, men kun et avtaleforhold til den enkelte fastlege.

Som privat næringsdrivende har fastlegene ifølge rammeavtalen stor grad av selvstendighet for hvordan driften innrettes. Blant annet kan fastlegene selv velge hvilket legesenter de ønsker å være tilknyttet, så fremt følgende kriterier er oppfylt:

1. Det er velegnede lokaler som er tilgjengelige for funksjonshemmede.
2. Flyttingen ikke har åpenbare negative konsekvenser for kommunens innbyggere.

Dette innebærer at for etablerte fastlegehjemler, har kommunen begrenset innflytelse over hvor fastlegene velger å drive sin virksomhet fra.

Opprettelse av nye fastlegehjemler:

Opprettelse av nye fastlegehjemler er kommunens oppgave, og kommunen beslutter selv når og hvor mange hjemler som skal opprettes. Behov for opprettelse av hjemler, følger av kommunens behov for å sikre legetjenester til befolkningen. Befolkningsøkningen de siste årene tilsier behov for cirka 1 ny fastlege årlig i Kristiansand. Men med den pågående utviklingen i primærhelsetjenesten med nye oppgaver, vil behovet for nye fastlegehjemler trolig øke ytterligere fremover.

Den sentrale rammeavtalen for fastlegetjenesten ASA 4310 angir at lokalt samarbeidsutvalg (LSU) for fastlegene skal gis mulighet for å avgi uttalelse ved opprettelse av nye fastlegehjemler. Avtalen angir også at kommunen skal ha en søknadsprosess med fastlegene for å avklare om nye hjemler kan plasseres i en allerede etablert fastlegepraksis:

«5.1. Før hjemmelen lyses ut skal legene informeres, slik at kommunen etter søknad fra legene kan treffe avgjørelse om plassering av hjemmelen i en etablert praksis i samsvar med plan for legetjenesten.»

I Kristiansand kommune har en gjennom mange år etablert og utviklet en årlig prosess for avklaring av behov for lokalisering av nye fastlegehjemler. Dette sikrer at en ivaretar kravene til medvirkning fra fastlegene i prosessen i tråd med rammeavtalen.

En god forankring av slike beslutninger i fastlegenes medvirkningsarenaer er viktig, spesielt når vi for tiden er inne i en periode der rekrutteringen av fastleger er under press.

I møte i LSU 24. oktober 2017 ble saken rutinemessig tatt opp og det ble avgitt følgende uttalelse:

«ALU-ledelsen anbefaler at kommunen oppretter en ny hjemmel i 2018 og at plasseringen av denne gjøres i henhold til den utlysings- og tildelingsprosedyren kommunen har anvendt de siste årene».*

*ALU-ledelsen er fastlegenes representantene i LSU

Utlysings- og tildelingsprosedyren som har vært benyttet Kristiansand, har bestått i at de eksisterende legesentrene melder inn behov for styrking av bemanningen hver høst.

Behovene vurderes opp mot følgende kriterier:

- Geografisk fordeling av fastlegehjemler i kommunen.
- Antall ledige listeplasser totalt og i bydelene.
- Utviklingen i pasienttall i de hjemlene som sist ble etablert.
- At alle fastleger skal arbeide i legesentre med minst tre, men helst flere fastleger.

I kommunens [plan for helse- og omsorgstjenester 2017-2020](#) er fastlegetjenesten beskrevet i vedlegg 1. Her er tildelingsprosedyren gjengitt, og det er beskrevet at en inntil videre vil fortsette å følge de etablerte tildelingsprinsippene ved etablering av nye hjemler.

Kommunens fastlegeadministrasjon har per nå ikke grunnlag for å se at det ut fra kriteriene her vil være behov for mer enn 1 ny hjemmel i 2018. Slik den demografiske utviklingen er, og sett i forhold til ledighet på fastlegelistene, er det øst for Varoddbroa behovet for nye fastleger nå er størst.

Eksisterende tilbud til studenter:

Studenter har i dag samme tilgang til legetjenester som resten av befolkningen. Dette gjelder uavhengig av hvor studentene har sin folkeregistrerte adresse. Studenter kan fritt velge en av de ledige fastlegene i Kristiansand eller i en annen kommune i Norge. Per i dag er det relativt god kapasitet på Lund og i Kvadraturen, og høsten 2017 etableres det en nyopprettet liste både på Lund og Kvadraturen.

Noen fastleger legger til rette for studenter som ikke har fastlege lokalt. Blant annet:

- Sandens medisinske senter har en etablert ordning om legetjenester til studenter.
- Noen enkeltleger ved legesentre på Lund har meldt at de har noe ekstra kapasitet utover egen fastlegeliste, blant annet:
 - Elvebredden legesenter
 - Legene på Kjøita

Studenter har som andre innbyggere ikke anledning til å bruke Kristiansand legevakt som alternativ til fastlege. Men legevakta vil bistå ved akutt sykdom som ikke kan vente, dersom personer ikke har mulighet til å benytte egen fastlege.

Aktuelle løsninger:

Beste vurderte løsning: Etablerte fastleger flytter sin praksis til UIA:

Den beste løsningen for å etablere et nytt legesenter med fastleger ved UIA innenfor dagens rammer og avtaleverk, er å ta utgangspunkt i etablerte fastlegehjemler. Dette forutsetter at noen av kommunens fastleger ønsker å flytte sin praksis. Dette kan skje ved at

- et etablert legesenter flytter alle fastlegehjemlene, eller at
- en eller flere enkeltleger ønsker å flytte sin praksis.

Dette bør undersøkes først, og være den primære løsningen. Om nødvendig bør alle kommunens fastleger forespørres før andre løsninger vurderes. Fastlegeadministrasjonen i kommunen kan bistå med å tilrettelegge for en slik dialog for å avklare om det noen fastleger som er aktuelle for slik flytting.

Alternativ løsning 1: Nyopprettede fastlegehjemler:

Dersom ingen av kommunens 80 fastleger ønsker et samarbeid med UIA og å flytte sin praksis, kan bruk av nyopprettet fastlegehjemmel i 2018 vurderes. Dette vil i så fall avvike fra etablert praksis, og ikke være i tråd med intensjonen i ASA4310, eller i henhold til kommunens plan for legetjenester. Det er også faglige utfordringer som kan være krevende å finne gode løsninger for i et helt nytt legesenter med nyopprettede hjemler.

Fastlegens listeansvar må i henhold til fastlegeforskriften dekke alle allmennlegeoppgaver innen somatikk, psykisk helse og rus for innbyggerne på listen. Dette krever utstyr, personell, og store nok lokaliteter. I tillegg må det sikres at tilgjengelighetskrav, fraværsordninger og annet blir ivaretatt. Dette har det tidligere vist seg krevende å løse for andre 1- og 2-legepraksiser i kommunen. Et eksempel på robusthet som må sikres, er at listepasientene ved legesenteret må kunne få nødvendige tjenester alle hverdager i hele kalenderåret, også i romjul, påskeuke og i hele sommerferien.

Skal en nyopprettet fastlegehjemmel plasseres på Gimlemoen i et nytt legesenter for fastleger, er det også en forutsetning at legesenteret kan finansiere drift og sikre at fastlegen kan drive praksisen i tråd med gjeldende krav.

Alternativ løsning 2: Ansette eller engasjere lege uten kommunal fastlegehjemmel

Studenter kan tilbys de samme legetjenester som hos fastlegen, selv om legesenteret ikke har egne fastlegehjemler. Men dette krever en helt annen finansiering, siden en slik ordning verken vil få basistilskudd fra kommunen eller har refusjonsrett fra Helfo. Dette vil i så fall være en helprivat ordning, som kommunen i utgangspunktet ikke er part i.

Risiko og utfordringer med å etablere fastlegehjemler ved UIA

Dersom det skal etableres en eller flere fastlegehjemler i nytt legesenter er det flere forhold en bør være kjent med:

- En fastlege kan ensidig velge å flytte ut av legesenteret etter etablering. Legesenteret mister da den fastlegehjemmelen dersom fastlegen ønsker å flytte, siden hjemmelen er knyttet til fastlegen personlig.
- Ved opprettelse av nye hjemler, kan samarbeidsklimaet med kommunens fastleger komme under press, dersom kommunen avviker fra de etablerte tildelingsprosedyrer og kriterier for fastlegehjemler, ved at eksisterende praksiser ikke først gis mulighet til å bemanne opp med nye fastleger.
- Vi ser at det er kostnadskrevenende å etablere nye legepraksiser, og ofte tar det mange år før nye fastlegehjemler går i balanse økonomisk. Dette gjelder spesielt nyopprettede hjemler. Legesenteret og fastlegen selv har ansvar for etableringskostnadene. Kommunen har ikke en rolle i dette, og eventuelle drivere av et nystartet senter må derfor ha robust økonomi til å bære alle kostnader ved drift og kunne ta nødvendig risiko.
- Dersom legesenteret viser seg å ikke være attraktivt økonomisk eller faglig for leger, og kommunen ikke klarer å rekruttere fastlege til hjemmelen, har kommunen likevel et

ansvar for tjenester til listepasientene, og dette kan gi kommunen store kostnader med å finne alternative løsninger.

Fastlegepraksiser med 1-2 fastleger, har på generelt grunnlag trolig lavere kvalitet enn større legesentre. Dette skyldes blant annet lavere tilgjengelighet for pasientene, og at tjenesten er sårbar ved fravær. Den samlede kompetansen innen allmennmedisin vil også være lavere. Det vil være vanskeligere for mindre praksiser å oppfylle kravene i fastlegeforskriften.

Både etablerte og nyopprettede fastlegehjemler i et nytt legesenter, må påregne å delta i legevakt, daglegevakt og i bistilling på sykehjem og helsestasjoner på samme måte som kommunens øvrige fastleger.

Punkt 163/17: Anmodning om bosetting av flyktninger i Kristiansand 2018

Bilag

Vedtak OPPVEK, 12122017, Sak 90/17, Anmodning om bosetting av flyktninger i Kristiansand 2018

Vedtak HELSOS, 05122017, Sak 82/17, Anmodning om bosetting av flyktninger i Kristiansand 2018

2018- kommuner som skal anmodes.pdf

Dato 7. november 2017
Saksnr.: 201708360-5
Saksbehandler Elisabeth Engemyr

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Formannskapet
Oppvekststyret - orienteringssak

Møtedato

05.12.2017
06.12.2017
12.12.2017

Anmodning om bosetting av flyktninger i Kristiansand 2018

Sammendrag

Kristiansand kommune har mottatt brev fra IMDi om bosetting av flyktninger i 2018. I brevet understrekes det at Kristiansand kommune har gjort en imponerende innsats med bosetting og kvalifisering av flyktninger de siste årene.

I 2016 og 2017 bosatte norske kommuner ca. 20.000 og 13.000 flyktninger. De siste prognosene viser at det i 2018 er behov for å bosette 4.400 flyktninger inkludert 150 enslige mindreårige. Årsaken til redusert behov for bosetting er at færre søker asyl i Norge.

IMDi ber Kristiansand om å bosette 85 flyktninger i 2018, hvorav 3 plasser er forbeholdt enslige mindreårige, og hvor Bufetat kan disponere 1 plass til enslige mindreårige under 15 år. IMDi ber videre om fleksibilitet i fordelingen av plasser til enslige mindreårige over eller under 15 år dersom alderssammensetningen i denne aldersgruppen endrer seg. Tallene inkluderer ikke familiegjenforening.

For 2016 var anmodning og vedtak om bosetting i Kristiansand 200 personer. Kommunen har frem til nå bosatt 190 personer og regner med å nå måltallet for 2016. En så stor reduksjon i antall bosatte flyktninger utgjør en stor økonomisk utfordring for alle tjenester som omhandler flyktninger. Dersom det over tid blir stor reduksjon i asyltilstrømmningen, vil det medføre en kraftig nedbygging av kommunens tjenester for denne brukergruppen.

Rådmannen har innarbeidet IMDi's anmodning i forslag til handlingsprogram for 2018 – 2021.

Forslag til vedtak

Formannskapet imøtekommer anmodningen fra IMDi om bosetting av 85 flyktninger i 2018, hvorav 3 plasser er forbeholdt enslige mindreårige.

Tor Sommerseth
Rådmann

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Svein Ove Ueland
Kst. Oppvekstdir.

Vedlegg:
Anmodningsbrev fra IMDi om bosetting av flyktninger i 2018

Bakgrunn for saken:

Kristiansand kommune har mottatt brev fra IMDi med anmodning om bosetting av flyktninger for 2017.

I 2016 og 2017 bosatte norske kommuner ca. 20.000 og 13.000 flyktninger. De siste prognosene viser at det i 2018 er behov for å bosette 4.400 flyktninger inkludert 150 enslige mindreårige. Årsaken til redusert behov for bosetting er at færre søker asyl i Norge.

IMDI ber Kristiansand om å bosette 85 flyktninger i 2018, hvorav 3 plasser er forbeholdt enslige mindreårige, og hvor Bufetat kan disponere 1 plass til enslige mindreårige under 15 år. IMDI ber videre om fleksibilitet i fordelingen av plasser til enslige mindreårige over eller under 15 år dersom alderssammensetningen i denne aldersgruppen endrer seg. Tallene inkluderer ikke familiegjenforening.

Kommunen stiller seg positivt til å etterkomme IMDi's anmodning om bosetting for 2018.

En så stor reduksjon i bosetting har store økonomiske konsekvenser for kommunen.

På grunn av høy bosetting i 2016 og 2017 har kommunen nå ca. 540 deltakere i introduksjonsprogrammet. Det er det høyeste antallet deltakere som kommunen har hatt noen gang. Samtidig som man har et høyt antall deltakere i programmet, må det i 2018 og spesielt i 2019 planlegges nedbemanninger innen alle kommunens tjenester som innbefatter flyktninger og asylsøkere. Det er viktig i denne perioden å ha stort fokus på de deltakerne som er i introduksjonsprogrammet at de følges opp og får god opplæring slik at de får gode muligheter til å komme i utdanning- og eller jobb.

Rådmannen har innarbeidet IMDi's anmodning og de økonomiske konsekvensene av redusert bosetting i forslag til handlingsprogram for 2018 – 2021.

Kommunens bosetting de 6 siste årene:

År	Anmodning/ Mottak	Antall enslige mindreårige
2013	180	10
2014	200	20
2015	190	21
2016	256	37
2017	200	10
2018	85	3

Punkt 164/17: Høringsuttalelse Statens vegvesens handlingsprogram 2018-2023 (2029) for riksveier

Bilag

Saksfremlegg VAF Statens vegvesens handlingsprogram 2018-2023 (2029) for riks....pdf

SVV Høring Handlingsprogram 2018-2023(2029).pdf

Dato 8. november 2017
Saksnr.: 201603483-5
Saksbehandler Jan Erik Lindjord

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
06.12.2017

Høringsuttalelse Statens vegvesens handlingsprogram 2018-2023 (2029) for riksveier

Nasjonal transportplan (NTP) 2018-2029 ble vedtatt av Stortinget 19. juni 2017. Fylkeskommunen har fått utkast til Statens vegvesens handlingsprogram 2018-2023 (2029) til høring. Høringsfristen er 31. desember 2017. Kristiansand kommune er ikke formell høringspart. Rådmannen mener likevel det er enkelte forslag i handlingsprogrammet som er av så stor betydning for Kristiansand og nabokommunene at kommunen bør avgi uttalelse.

Vest-Agder fylkeskommune vil behandle sin høringsuttalelse i henhold til følgende behandlingsplan:

Saksgang	Møtedato	Saknr
Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	22.11.2017	
Fylkesutvalget	28.11.2017	
Fylkestinget	12.12.2017	

Kristiansand kommune har fått oversendt Fylkesrådmannens saksfremlegg, dette danner grunnlaget for Rådmannens forslag til uttalelse. Fylkesrådmannens saksfremlegg følger vedlagt og gir en god og kortfattet gjennomgang av de viktigste utfordringene i forslag til handlingsprogram.

I fylkeskommunens uttalelse er det særlig tre vedtakspunkter som er viktige for Kristiansand kommune, omtale av Kjevikveien (Rv 41/451), bevilgninger til byvekstavtale og fortsatt satsing på ferdigstilling av Rv 9.

For Kjevikveien foreslås bevilget 350 mill. kr til finansiering av første delstrekning, Timenes-Hamre. Arbeidet med reguleringsplan er ikke avsluttet, men fylkeskommunen har fått opplyst en kostnad for delstrekningen på 930 mill. kr. Differansen, 580 mill. kr, mellom statlig bevilgning og kostnad må antas forutsatt bompengefinansiert. For andre delstrekning, Hamre-Kjevik, ligger det ikke inne noen forslag til statlig bevilgning. Det er dermed svært usikkert når andre delstrekning kan bli bygget. Basert på siste kjente kostnadsanslag vil andre delstrekning koste om lag 720 mill. kr.

Fra konsekvensutredningen for kommunedelplanen vet vi at hovedvekten av trafikantrytte og nytte for næringslivet og flyplassen utløses først og fremst av andre delstrekning. Første

delstrekning vil først og fremst ha positiv virkning for trafikksikkerhet og lokalmiljø på Hamre. Basert på trafikktegninger fylkeskommunen har mottatt har trafikken (ÅDT) på strekningen Timenes – Lauvåsen blitt redusert fra 17 600 i 2010 til 12 000 i 2016. Forskjellen er langt større en nedgangen i flytrafikken de siste år skulle tilsi, jf. fylkeskommunens saksfrestilling. Sett i lys av at det ikke foreligger forslag til en helhetlig finansiering av hele prosjektet fra Timenes til Kjevik, at Vegvesenets forslag vil innebære en svært høy bompengandelen og nytten for trafikanter og næringsliv først og fremst er knyttet til andre delstrekninger mener Rådmannen det er grunn til å stille spørsmål ved Vegvesenets prioritering. Det burde være mulig, gitt de foreliggende forutsetningene, å bygge andre delstrekninger først samtidig som det gjøres tiltak for å redusere lokalmiljøulempen på Hamre og bedre sikkerheten for syklende og gående på strekningen. Rådmannen mener fylkeskommunens forslag til vedtakspunkt 1 med underpunkter bør støttes av Kristiansand kommune.

I omtalen av statlige bevilgninger til byvekstavtaler synes det som staten er ferd med å bevege seg bort fra en helhetlig tankegang der pengene benyttes der de gir størst gevinst, til å konsentreres om tiltak langs riksveger. Utgangspunktet for utforming av bymiljøavtaler var en helhetlig tankegang der alle virkemidler på tvers av forvaltningsgrenser skulle ses i sammenheng for å oppnå en felles målsetting om nullvekst for personbiltrafikken i byområdene. Vest-Agder fylkeskommune og kommunene har lagt til grunn at samme ambisjon om helhetlig tenkning skal ligge til grunn for byvekstavtalene. Statens bidrag i byvekstavtalene er naturlig nok knyttet til størrelsen på statlige bevilgninger, mens kommunenes og fylkeskommunens bidrag er knyttet til politisk tunge beslutninger om bompenger, arealpolitikk og parkeringsregulering. Rådmannen vil uttrykke sterk bekymring for en utvikling der staten beveger seg bort fra det helhetlige i retning av det sektorielle. Rådmannen foreslår å støtte fylkeskommunens vedtakspunkt 3, men forsterke punktet med å oppfordre staten til å være pådriver for helhetlig virkemiddelbruk gjennom statens bevilgninger og egen lokaliseringpolitikk.

Rv 9 er viktig for både befolkning og næringsliv i Kristiansand og regionen for øvrig. Rådmannen foreslår at fylkeskommunens vedtakspunkt 2 støttes.

Øvrige vedtakspunkter har Rådmannen ingen kommentarer til, men mener Formannskapet bør gi sin tilslutning også til disse.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet støtter Fylkesrådmannens forslag til høringsuttalelse fra Vest-Agder fylkeskommune
2. Formannskapet forsterker Fylkesrådmannens vedtakspunkt 3 med følgende: Staten bør være pådriver for helhetlig virkemiddelbruk gjennom statens bevilgninger og egen lokaliseringpolitikk.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg:
Fylkesrådmannens saksfremlegg med forslag til høringsuttalelse.
<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/VAF/Agendaltem/Details/213371>

Uttrykt vedlegg
Statens vegvesens handlingsprogram 2018-2023 (2029) for riksveier

Punkt 165/17: Hørings svar: Forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn

Bilag

Høringsnotat til ny trossamfunnslov.pdf

Høringsnotat til ny trossamfunnslov - spørsmål.pdf

Utkast til ny lov for tros- og livssynssamfunn.pdf

Dato 13. november 2017
Saksnr.: 201714581-1
Saksbehandler Raimond Oseland

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
06.12.2017

Høringssvar: Forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn

Sammendrag

Kulturdepartementet har sendt ut høringsforslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn. Høringsfristen er 31.12.2017.

Formålet med det nye lovforslaget er å erstatte tre lover med én lov. Det nye lovforslaget omfatter både Den norske kirke, og tros- og livssynssamfunnene. Departementet ser behov for at Den norske kirke reguleres av en rammelov som styrker kirken som selvstendig rettssubjekt. I tillegg ønsker man å forenkle støtteordningene til tros- og livssynssamfunnene, samt å overføre de kommunale støtteordningene til staten.

Departementet ber høringsinstansene ta stilling til 27 forslag ved å angi om man er enig eller uenig, alternativt ikke vil mene noe om forslaget. For kommunene er det mest interessante spørsmålet om de kommunale støtteordningene til Den norske kirke skal overføres til staten, eller opprettholdes som i dag. Her har departementet latt svaralternativene stå åpne.

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kommune ønsker at kommunene fortsatt gir tilskudd direkte til kirkelig fellesråd i stedet for at staten skal gi et rammetilskudd til Kirkemøtet.
2. Formannskapet gir sin tilslutning til kommunens svar på spørreskjema fra Kulturdepartementet.

Tor Sommerseth
Rådmann

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Vedlegg:
Departementets høringsnotat
Departementets spørreskjema
Forslag til ny lov

Bakgrunn for saken

Utkast til hørings svar til ny lov om tros- og livssynssamfunn

1. Innledning

Kulturdepartementet har sendt ut høringsforslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn. Høringsfristen er 31.12.2017. Endringene innebærer en samlet revisjon av hele tros- og livssynslovgivningen og de tilknyttede tilskuddsordningene.

Den nye loven skal erstatte følgende tre lover:

- Lov om trdomssamfunn og ymist anna fra 1969
- Lov om tilskott til livssynssamfunn fra 1981
- Lov om Den norske kirke fra 1996

Den nye loven er en oppfølging av flere utredninger som NOU 2006: Staten og Den norske kirke (Gjønnes-utvalget) og NOU 2013:1, Det livssyns åpne samfunn (Stålsett-utvalget). Lovforslaget omfatter både Den norske kirke og tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke (Dnk)

Stålsett-utvalgets utredning Det livssyns åpne samfunn, 2013:1 tok også opp spørsmål om hvordan ulike tros- og livssyn i et pluralistisk Norge skal likebehandles og sidestilles med Den norske kirke. Dette er et viktig argument for at alle lovene samles.

Høringen angår norske kommuner fordi de gjennom Kirkeloven er pålagt å yte tilskudd til både Den norske kirke og tros- og livssynssamfunn utenom Dnk.

Forslaget innebærer ifølge departementet en samordning og forenkling av lovgivningen og de lovregulerte finansieringsordningene. Det fremmes dessuten forslag til justeringer i ekteskapsloven og gravferdsloven.

Etter at Den norske kirke er blitt et eget rettssubjekt, har Kirkemøtet gjennom vedtak signalisert behovet for ytterligere selvstendigjøring ved at lovverket endres til en kortfattet rammelov. Departementet sier i høringsnotatet at formålet med lovgivningen skal være å legge til rette for at Den norske kirke forblir «Norges folkekirke», og dette må ses på som en viktig premisse for forholdet mellom stat/kommune på den ene siden og en selvstendigkjort kirke på den andre.

For kommunenivået gjelder to hovedtema. Det ene er spørsmålet om staten skal overta alle overføringerne på vegne av det offentlige, og sørge for at Den norske kirke ved Kirkemøtet mottar en rammebevilgning, eller om man skal opprettholde dagens todelte ordning med overføringer fra både stat og kommune.

Det andre hovedtemaet er beregningsgrunnlaget for tilskudd til tros- og livssynssamfunnene. Hva som inngår i beregningsgrunnlaget har konsekvenser for kommunens økonomi. Spørsmålet er hva som er å anse som rimelig ut fra prinsippet om likebehandling mellom Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn.

2. Kommunenes økonomiske ansvar for Den norske kirke (s.87 i høringsnotatet)

Den norske kirke finansieres både av stat og kommunene gjennom en lovregulert oppgavefordeling. Den kommunale finansieringen er rettet mot de oppgavene soknene har ansvaret for. Staten finansierer oppgaver som Den norske kirke nasjonalt har ansvar for. Etter at Dnk ble en ny rettslig og økonomisk selvstendig enhet, mener departementet at man bør vurdere om oppgavefordelingen mellom staten og kommunene er hensiktsmessig.

De årlige driftstilskuddene var i 2016 på 2 milliarder fra staten, og 3 milliarder fra kommunene for hele landet. Samme år var kommunens investeringstilskudd 730 millioner. For Kristiansand kommune var driftstilskuddet i 2016 på snaut 42 millioner kroner. Investeringene utgjorde 15,4 millioner kroner dette året.

Kommunens økonomiske ansvar overfor Den norske kirke er regulert i kirkelovens § 15.

§ 15. Kommunens økonomiske ansvar

Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker*
- b) Utgifter til anlegg og drift av kirkegårder*
- c) Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker, organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellesråd*
- d) Driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold*
- e) Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring*
- f) Utgifter til kontorhold for prester*

Fellesrådets budsjettforslag skal også omfatte utgifter til kirkelig undervisning, diakoni, kirkemusikk og andre kirkelige tiltak i soknene.

Utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner, at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelig tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.

Etter avtale med kirkelig fellesråd kan kommunal tjenesteyting tre i stedet for særskilt bevilgning som nevnt etter denne paragraf.

Kongen kan gi forskrift om kommunenes forpliktelser etter denne paragraf.

Kommunene kan ta opp lån for finansiering av sine forpliktelser etter første ledd bokstav a) og b). De nærmere vilkår for kommunenes låneopptak fremgår av kommunelovens §50.

Representanter for kirkelig fellesråd kan gis møte- og talerett i kommunale organ når disse behandler saker som direkte berører fellesrådets virksomhet.

Kommunenes ansvar er tydelig avgrenset i forhold til trosopplæring. Det statlige ansvaret er prestestillingene samt regionale og nasjonale organer som bispedømmerådene, Kirkerådet og Kirkemøtet. Av statens bidrag på ca. 2 milliarder går nær halvparten til finansiering av prestetjenesten. Statlige tilskudd kan ikke benyttes til formål kommunene har ansvar for.

Kongeriket Norge er dekket av 1200 sokn som hver for seg utgjør selvstendige rettssubjekt. Soknene har ansvar for totalt 1630 kirkebygg. Soknene er sterkt knyttet til de enkelte kommunene, og dette er et sentralt moment når man skal vurdere de ulike argumentene for og mot statlig overtakelse av de kommunale tilskuddene.

I forslaget til ny rammelov ønsker departementet at Kirkemøtet får frihet til å organisere kirken. Det kan innebære at både de kirkelige fellesrådene og bispedømmerådene kan endres eller opphøre selv om dagens ordning med direkte støtte fra kommunene til soknene fortsetter. Den framtidige organiseringen kan få konsekvenser for det lokale samspillet mellom kommunene og soknene.

2.1. Framtidig modell for tilskudd til Den norske kirke

I departementets spørreskjema (vedlegg 2) har departementet stilt opp alternative forslag til den framtidige finansieringen av Den norske kirke:

Alternativ A, i spørsmål 24 i departementets spørreskjema er en videreføring av det kommunale utgiftsansvaret.

Argumenter for dette alternativet er kort oppsummert:

- Hensyn til stabilitet og kontinuitet
- Balanse i myndighetsfordelingen mellom sentralt myndighetsområde og lokalt myndighetsområde ved soknene
- Kommunene som bevilgende myndighet har sikret en direkte kontakt mellom kommune og kirke, for lokalt samarbeid og praktisk, lokalt tilpassede løsninger, forankret i lokale særpreg og tradisjoner
- En oppheving av det kommunale finansieringsansvaret for kirken vil da kunne ses som svekkelse av kirkens lokale forankring og samarbeid mellom kommune og kirken.
- Dersom kommunenes lovregulerte ansvar for kirken blir opphevet, vil soknenes økonomi være undergitt andre finansieringskilder og andre rammevilkår, og motsatt vil en videreføring av dagens ordning gi soknene en større økonomisk selvstendighet.
- En fortsatt lovregulering av et kommunalt og statlig finansieringsansvar for Den norske kirke gir kirken tilgang til flere offentlige finansieringskilder.
- En kommunal finansiering av soknene kan sies å ha et demokratiaspekt ved seg, siden det vil være soknenes valgte organer som vil ha disposisjonsretten over de kommunale bevilgningene.

Departementet understreker nødvendigheten av lovregulering av det kommunale ansvaret dersom dagens ordning videreføres. Hvis Kirkemøtet bestemmer en annen organisering, er det viktig at ikke tilliten til at tilskuddene anvendes på best måte i kommunene blir svekket.

Bestemmelsen om kommunenes økonomiske ansvar er utformet slik at den forplikter kommunene til å finansiere kirkelige formål og oppgaver

Alternativ 24 B er at kommunens overføringer opphører og flyttes til staten som sørger for en samlet overføring som disponeres av Kirkemøtet som demokratisk organ, og forvaltes av Kirkerådet som administrativ myndighet.

Kulturdepartementet anfører følgende argumenter for en slik løsning:

- Den norske kirke er eget rettssubjekt fra 1.1.2017. Det betyr en økonomisk og rettslig selvstendig enhet på nasjonalt nivå med en selvstendig forvaltningsorganisasjon som kan motta og fordele de samlede offentlige overføringene.
- Kirkens organisasjon og ressurser ses i sammenheng, og på selvstendig grunnlag kunne fordele myndighet og ansvar, oppgaver og ressurser. Det gir et større handlingsrom for kirken.
- Samlet vurdering av ressursbruk til kirkebyggenes drift og vedlikehold. Vurdering opp mot andre deler av kirkens driftsoppgaver. Det er i dag ulikhet i hvilken belastning kommunene har. En liten kommune med mange gamle kirker og få innbyggere har større belastning enn de kommunene som er i motsatt situasjon.
- Full rammefinansiering over statsbudsjettet innebærer en betydelig forenkling av den offentlige finansieringsordning for Den norske kirke, og mindre administrasjon totalt sett.
- Ansatte i soknet har ulike arbeidsgivere og dermed ulike regler for arbeidsvilkår.

Til tross for at Kirkemøtet vil få større beslutningsmyndighet med én felles statlig rammebevilgning, har Kirkemøtet selv vedtatt at man ikke ønsker denne modellen. Kirkemøtet ønsker å videreføre dagens todelte ordning. Kirkemøtet består av delegater fra hele landet, og vedtaket må tolkes som at man heller ønsker at fordeling av ressurser skjer lokalt. Alternativet er at det bygges opp en sentral kirkelig administrasjon som skal forvalte et drifts- og investeringsbudsjett på nær 6 milliarder.

I forbindelse med orienteringsmøtet mellom formannskapet i Kristiansand, og Kirkelig fellesråd 1.11.2017, var fellesrådet tydelig på at man ønsker å opprettholde dagens ordning. Fellesrådet i Kristiansand er fornøyd med det samarbeidet man har med kommunen. Den norske kirke i Kristiansand, ved sokn og fellesråd, samarbeider med kommunen på en rekke områder, spesielt innen diakonale oppgaver. De diakonale oppgavene kan benyttes av befolkningen uavhengig av livssyn og de har ikke en forkynnende karakter.

Kirkevergen mener folkekirken blir ivaretatt best mulig ved dagens kommunale tilskuddsordning. Erfaringene viser at kommunale tilskudd ofte utløser et stort lokalt engasjement og frivillighet. Kirkevergen ser også fordelene ved at fellesrådet kan utnytte kommunens driftsorganisasjon innenfor IKT, regnskap og drift av kirkegårdene.

Rådmannen støtter Alternativ A som er en videreføring av dagens ordning.

2.2. Kirkebyggene

Forvaltning av kirkebyggene og vedlikehold av disse er et sentralt tema i høringsnotatet. Dette har sammenheng med det lokale ansvaret for kirkebyggene, samtidig som vedlikeholdsbehovet er stort, spesielt for de eldre kirkebyggene.

Drift og vedlikehold av de 1630 kirkebyggene er en av kommunenes viktigste oppgaver. Utfordringen er at mange av disse kirkene er gamle og istandssettingsbehovet er beregnet til 10 milliarder kroner. Nærmere 1000 kirkebygg har kulturhistorisk verdi, og 215 av disse er fredet.

I forhold til vern skiller Riksantikvaren mellom fredete kirker (etter Kulturminneloven) og listeførte kirker. Dette er kirker som alle tillegges nasjonal verneverdi.

I Kristiansand er middelalderkirkene Oddernes og Tveit vernet. I tillegg er Grim kirke vernet etter kulturminnevernlovens § 15. Alle kirker som er eldre enn 1850 er listeførte, i tillegg til noen yngre. Domkirka og Randesund kirke er blant disse. Ifølge kirkevergen i Kristiansand har man ikke foretatt en tilstandsanalyse av kirkebyggene, men man har en kontinuerlig oppfølging av vedlikehold gjennom vedlikeholdsplaner. (Kristiansand har i alt 14 kirker.)

Departementet påpeker at svakheten ved dagens ordning er en manglende helhetsvurdering av vedlikeholdsbehovet på tvers av kommunegrensene. Ved en samlet statlig overføring vil kirken selv kunne prioritere vedlikeholdsbehov. Man vil også kunne bygge opp sentral faglig kompetanse for vedlikehold av eldre og verneverdige kirkebygg.

I høringsnotatet drøfter departementet ulike finansieringsalternativer for kirkebyggenes drift og vedlikehold, blant annet om staten skal redusere kommunenes rammetilskudd og øke tilskuddet til Kirkemøtet som fordeler videre. (Her er det underforstått at kommunene fortsatt gir tilskudd til Dnk).

Departementet konkluderer med følgende:

Departementet kan ikke se at det foreligger hensyn som kan begrunne at ett bestemt utgiftsområde for Den norske kirke som kommunene i dag har ansvaret for, bør trekkes ut og bli statens ansvar.

Departementet ser med andre ord mange fordeler med at kirkebyggene driftes og vedlikeholdes av samme forvaltningsenhet, og at dette vil være en fordel for mange mindre kommuner som har ansvar for mange av de eldste kirkebyggene. Men det er kun ved en full statlig overtakelse at dette lar seg gjøre.

2.3. Ansvar for kirkegårder og gravplasser.

Gravplassforvaltningen er en oppgave som soknene utfører på vegne av alle innbyggerne uavhengig av tro og livssyn. Selv om livssynsmangfoldet tilsier at forvaltningen skjer på nøytralt grunnlag, trekker departementet den konklusjonen at dagens ordning fungerer så godt at den bør videreføres.

Det kan imidlertid oppstå situasjoner hvor soknene ikke utfører forvaltningen i henhold til kommunens prinsipper eller forventninger, og departementet foreslår at kommunene kan henvende seg til Fylkesmannen for å overta dette ansvaret på vegne av allmennheten. I dag er det Bispedømmet som har denne avgjørelsesmyndigheten.

Med unntak av noen få kommuner som har overtatt drift og forvaltning av gravplassene, er det Den norske kirke ved soknene som har dette ansvaret i de fleste kommunene. Siden dette er oppgaver som utføres på vegne av fellesskapet argumenterer departementet for at finansiering av disse oppgavene ikke kan ses på som en del av finansieringen av Den norske kirke som sådan. Det betyr at kommunene fortsatt skal finansiere gravplassene selv om man ender opp med en løsning hvor staten overtar all finansiering av Dnk.

I Kristiansand er det Kristiansand Parkvesen som har drift av alle gravplassene i kommunens grøntanlegg. Man utfører også graving gjennom tjenesteytingsavtale med Fellesrådet.

Fellesrådet er imidlertid arealforvalter og har ansvar for administrasjon av gravplassene og drift av festegraver. Soknene utfører ingen forvaltning eller drift av gravplassene.

Rådmannen støtter prinsippet om at gravferdsforvaltningen bør være livssynsmessig nøytralt, og er dermed uenig i departementets forslag. Drift og forvaltning av gravplassene bør ideelt sett overføres i sin helhet til kommunene.

Eierforhold til gravplassene:

Frigstad: Soknet

Tveit: Opplysningsvesenets fond

Oddernes: 5 teiger, eierskap dels Soknet, dels Opplysningsvesenets fond

Sentrum: Domkirkens sokn

Torridal: Soknet

Voie: Kristiansand kommune

Flekkerøy: Soknet (fremtidig regulert gravplassareal; Privat eie)

3. Tros- og livssynssamfunn

Tros- og livssynssamfunn defineres i høringsnotatet blant annet som:

- Kjernen i trossamfunn er fellesskap basert på en bestemt religion eller trosretning. Troen er en overbevisning om en overjordisk virkelighet med avgjørende betydning

for mennesket. Religiøs tro avspeiler seg i følelsesmessige opplevelser i møte med det som anses som hellig, i oppfatninger av rett og galt og i syn på mennesket og verden. Det er et fellestrekk at troen kommer til uttrykk i ritualer og annen atferd. Trossamfunn er sammenslutninger av fysiske personer, som prinsipielt handler om kollektiv religionsutøvelse.

- Et livssynssamfunn er et fellesskap basert på et bestemt sekulært livssyn – sammenhengende oppfatninger om menneskets plass i tilværelsen og sentrale etiske spørsmål. Livssynssamfunn er sammenslutninger av fysiske personer, som prinsipielt handler om å utøve og utvikle livssynet. Livssynet kommer til uttrykk i fysiske sammenkomster.

De som ikke regnes som tros- eller livssynssamfunn er organisasjoner som i det vesentlige driver politisk, humanitær, kulturell eller forretningsmessig virksomhet, som primært skal fremme helse eller selvutvikling, eller bekjempe religion eller livssyn. Det samme gjelder rene filosofiske organisasjoner. Virtuelle fellesskap er trossamfunn i lovens forstand.

Tilskuddsordningene til tros- og livssynssamfunn er regulert i trossamfunnsloven og livssynssamfunnsloven. Departementet påpeker flere svakheter ved dagens lovgivning. Reglene kan være vanskelig å forstå, slik at en forenkling og effektivisering er nødvendig. Det er krevende for mange av samfunnene å forstå reglene. I tillegg har administrasjonskostnadene for stat og kommune økt. Departementet peker på at norske kommuner foretar 23 000 utbetalinger, og 18 000 av disse er utbetalinger hvor det bor færre enn 10 medlemmer i den enkelte kommune. De fleste utbetalingene er under 5000 kroner.

På landsbasis har tilskuddene fra stat og kommune vært på 300 millioner på hver, totalt 600 millioner. For Kristiansand kommune er dette beløpet i 2016 på 14 millioner totalt. Tilskudd pr. medlem er 863 kroner.

I høringsnotatet legger Kulturdepartementet vekt på hvor sterkt tros- og livssynsfriheten står i Norge, og det er et mål at den nye loven styrker dette prinsippet. I forslaget til ny lov prøver man å finne balansen mellom likebehandling mellom samfunnene og Den norske kirke på den ene siden, og at man stiller krav til de samfunnene som mottar støtte uten at det går på bekostning av tros- og livssynsfriheten.

Departementet går inn på følgende tema i høringsnotatet:

- Statlig overtakelse av tilskuddsordningene
- Beskrivelse av tilskuddsordningene
- Registrering av trossamfunn
- Vigselsmyndighet
- Vilkår for tilskudd
- Bruk av tilskudd og rapportering
- Medlemskap og tilhørighet

3.1. Statlig overtakelse av tilskudd til tros og livssynssamfunn

Dagens lovverk gir tros- og livssynssamfunnene en lovbestemt rett til å kreve tilskudd fra stat og kommune. Tilskuddene skal tilsvare det som stat og kommunene budsjetterer med til den norske kirke. Unntaket er utgifter til Den norske kirke for oppgaver kirken utfører for alle landets innbyggere.

Fylkesmannen utbetaler statstilskuddet, mens hver enkelt kommune må administrere utbetalingene til alle de nær 800 tros- og livssynssamfunnene utenom Den norske kirke.

I forbindelse med høringen til NOU 2013:1 vedtok formannskapet å støtte Stålsett-utvalgets forslag om å overføre tilskuddsordningene til staten. Rådmannens vurdering er at en slik overføring ikke vil øke kommunens utgifter, forutsatt at utbetalingene ikke lenger knyttes til

medlemstallet i Den norske kirke, men til kirkens totale budsjett slik departementet foreslår. Dette vil bidra til forutsigbarhet for både kommunene og tros- og livssynssamfunnene. Høringsnotatet beskriver hvordan den tekniske overføringen skal skje, blant annet hvordan de tilskuddspliktige medlemmene skal telles.

Kristiansand kommune har ingen kontakt med de ulike tros- og livssynssamfunnene som mottar støtte. Kommunens oppgave er å sørge for at innsendte lister med oversikt over medlemmer dobbelsjekkes med Brønnøysundregistrene. Det er ellers Fylkesmennene som godkjenner trossamfunnene og mottar rapporter. Kommunenes rolle er å være utbetalingsinstans.

På dette grunnlaget mener rådmannen at en statlig overtakelse av tilskuddsordningene er hensiktsmessig. Det vil også bety en mer helhetlig utøvelse av regelverket for godkjenning og støtte. Kristiansand kommune kan føre dialog med tros- og livssynssamfunnene uavhengig av støtteordningene.

3.2. Beregningsgrunnlaget for tilskuddsordningene

Tre faktorer bestemmer i dag hva tros- og livssynssamfunnene har krav på i offentlig støtte:

1. De budsjetterte utgiftene (fra stat og kommune) til Den norske kirke, fratrukket utgifter som angår landets innbyggere og utgifter som ikke er utgifter til egentlige kirkelige formål.
2. Antallet medlemmer i Den norske kirke
3. Antall medlemmer i det enkelte tros- eller livssynssamfunn

Det er departementets syn at den ulikheten som finnes i rammevilkårene mellom Den norske kirke sammenlignet med de andre tros- og livssynssamfunnene ikke er tilfredsstillende reflektert i lovgivning og tilskuddsgrunnlaget. Departementet mener derfor at medlemstall for Den norske kirke ikke skal benyttes som regulator for staten når tilskuddsgrunnlaget for andre tros- og livssynssamfunn skal beregnes. En utilsiktet effekt av dette er at når medlemstallet i Den norske kirke går ned, går støtten til tros- og livssynssamfunn opp, og motsatt.

Departementet foreslår derfor at tilskuddene til tros og livssynssamfunnene i framtiden reguleres i takt med tilskuddene til Den norske kirke, slik disse bevilges og utvikles over tid, og at kirkens medlemstall ikke lenger benyttes som regulator.

Departementet argumenter for at det gjøres endringer i beregningsgrunnlaget:

Formålet med dagens regelverk for fastsettelsen av tilskuddsgrunnlaget til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke har vært å sikre at Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn blir økonomisk likebehandlet av staten og kommunene. Erfaringen synes å vise at regelverket for fastsettelsen av tilskuddsgrunnlaget er vanskelig å praktisere. Det åpner for ulike tolkninger, skjønnsmessige vurderinger og ulik praksis.

Departementets forslag om at staten tar over finansieringsansvaret for den offentlige støtten til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke, slik at kommunenes forpliktelser på området faller bort, innebærer at den ulike praksis som har vært kommunene imellom, ikke lenger vil være relevant. Ved kirkens utskilling fra staten 1. januar 2017 og omlegging av statens overføringer til Den norske kirke til et samlet rammetilskudd, vil det dessuten nå framgå mer entydig hvilke kirkelige utgifter som skal inngå i tilskuddsgrunnlaget til andre tros- og livssynssamfunn.

I flere sammenhenger har det vært reist spørsmål om dagens regelverk for tilskudd til tros- og livssynsamfunn utenom Den norske kirke i tilstrekkelig grad tar hensyn til at Den norske kirke er underlagt bindinger og pålagt utgifter som andre tros- og livssynssamfunn ikke er omfattet av.

Departementet lister opp forhold som ikke bør medregnes når støtten til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes.

1. En stor andel av bygningsmassen til Den norske kirke er vernet eller har annen historisk verdi, og som følge av dette krever et ekstraordinært vedlikehold.
2. Den norske kirke har noen rammebetingelser de andre tros- og livssynssamfunnene slipper unna, som arkivlov, forvaltningslov, innkjøpslov med mer.
3. Den norske kirke ivaretar funksjoner på vegne samfunnet, i første rekke gjelder dette gravplasser og kirkegårder.

Departementet foreslår som følge av dette at følgende tilskudd til Den norske kirke ikke skal inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskuddssatsen:

- Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige
- Investeringstilskudd til kirkebygg fra før 1900
- Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling.

Rådmannen mener at disse unntakene vil gi et mer rettferdig beregningsgrunnlag uten at det diskriminerer tros- og livssynssamfunnene.

3.3. Registreringsplikt

Gjeldende lovgivning om tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke rommer i prinsippet tre tilskuddsordninger med til dels ulike vilkår.

- Én for registrerte trossamfunn
- Én for andre organiserte eller såkalte uregistrerte trossamfunn
- Én for livssynssamfunn

Kulturdepartementet mener det i den nye loven skal videreføres en ordning med registrering som vilkår for å få statstilskudd og at samfunnene kan få vigselfrett etter ekteskapsloven.

3.4. Vilkår for tilskudd

Som nevnt skal registrering være et vilkår for statlig tilskudd (eventuelt tilbakebetaling). Både trossamfunnsloven og livssynssamfunnsloven har som gjeldende praksis at samfunnet ikke skal ha en lære eller virksomhet som er i strid med rett og moral.

Kulturdepartementet skriver i høringsnotatet at man ønsker et tydelig krav om å følge norsk lov. Blant annet ønskes en lovhjemmel for å nekte tros- og livssynssamfunn økonomisk støtte dersom de står ansvarlige for brudd på annen lovgivning, som straffelov eller diskrimineringsregelverk. I tillegg må samfunnene tilfredsstillende visse verdimeslige vilkår som går inn under definisjonen av tro og livssyn.

Det legges også spesiell vekt på å beskytte barns interesser og at lovbrudd på de lovene som skal beskytte barn kan medføre at samfunn nektes tilskudd. Lovforslaget sier at samfunn som organiserer eller oppmuntrer til oppvekstvilkår for barn som er klart skadelige, skal nektes tilskudd.

Tros- og livssynssamfunn som oppfordrer til hat og vold kan nektes støtte.

Departementet foreslår videre i § 6 at man kan nekte støtte til samfunn som tar i mot støtte fra stater som ikke respekterer rett til tros- og livssynsfrihet. Disse vilkårene anses som

viktige tiltak i Kristiansand kommunes arbeid for å motvirke radikalisering i muslimske miljøer.

Når det gjelder likestilling ønsker ikke departementet å stille mer inngripende krav overfor tros- og livssynssamfunn om likebehandling på grunnlag av kjønn, enn det annen virksomhet er underlagt i likestillingsloven. Men det forventes at samfunnene arbeider med likestillingsspørsmål for å motvirke diskriminering.

Departementet foreslår følgende bestemmelse i lovutkastet:

Samfunn skal når det fremmer krav om tilskudd, skriftlig bekrefte at det er kjent med og vil overholde vilkårene for tilskudd i §4

Rådmannen støtter departementets lovforslag om vilkår for støtte.

3.5. Medlemskap

Dette punktet gjelder prinsipper for medlemskap i alle typer tros- og livssynssamfunn, også innenfor Den norske kirke.

Alle tros- og livssynssamfunn kan lage sin egne interne regler for medlemskap. Men for å beregne tilskuddspliktige medlemmer er det viktig at man får et felles sett regler som gir forutsigbarhet og likebehandling. Disse reglene kan avvike fra samfunnenes egne kriterier for medlemskap.

Departementet legger til grunn et prinsipp om aktiv tilslutning til et samfunn, enten av medlemmet selv, foreldre eller verge. Dette for å motvirke at samfunn på egen hånd melder inn medlemmer uten at personen selv vet om dette.

Departementets forslag er at staten ikke er tilskuddspliktig før medlemmet er 15 år.

Medlemmene kan meldes inn tidligere av foreldre eller verge, men det er ved 15 år den enkelte kan melde seg ut på egenhånd. Det er foreslått at barnet kan høres fra det er 12 år.

3.5.1. Nedre grense for antall tilskuddspliktige medlemmer i et samfunn.

Departementet foreslår også en nedre grense på 500 medlemmer pr tros- og livssynssamfunn for å få tilskudd. Dette vil redusere antall tilskuddspliktige samfunn fra 783 til 123. Departementet mener dette vil gi betydelige administrative forenklinger. I prinsippet er det tilstrekkelig med to personer for å danne et tros- og livssynssamfunn. Dette er en medvirkende faktor til det høye antallet utbetalinger i norske kommuner.

For at systemet ikke skal bli for rigid, åpner man for at samfunn med færre medlemmer kan samarbeide for å komme over denne terskelen. I tillegg skal det være mulig å søke om fritak dersom det er vanskelig å finne noen å samarbeide med.

Stålsest-utvalget lanserte forslag om en nedre grense på 100 medlemmer for å motta tilskudd. I høringsvaret til utvalgets utredning avviste formannskapet en slik nedre grense.

Det er uklart hva konsekvensen vil bli av å invitere til samarbeid mellom likeartede samfunn, og er derfor vanskelig å ta stilling til. Uten nærmere spesifiserte kriterier for når kravet kan fravikes, er det problematisk å forutsi konsekvensene av en slik bestemmelse. Det anses derfor som mer hensiktsmessig å sette en grense på 50 eller 100 medlemmer og heller fjerne forslagene om samarbeid mellom likeartede samfunn, alternativt unntaksbestemmelser for de som ikke finner noen å samarbeide med.

Stålfset-utvalget foreslo en nedre grense på 100, noe formannskapet gikk mot i behandling av høringssvaret i 2013. Rådmannen anbefaler at formannskapet vurderer denne grensen på nytt på grunn av behovet for å redusere administrative kostnader.

Rådmannen mener en nedre grense på 500 er høyt, og at en nedre grense på 50 eller 100 medlemmer er mer hensiktsmessig, samtidig som man fjerner kravet om samarbeid med likeartede samfunn.

4. Spørreskjemaet

4.1. Høringsmetodik

Kulturdepartementet har sendt ut et spørreskjema til høringsinstansene. Dette skjemaet skal besvares elektronisk.

Spørreskjemaet er gruppert i følgende tema:

- Lovens formål og medlemskapsspørsmål
- Registrering og tilskudd
- Den norske kirke
- Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

Departementet forklarer hvordan skjemaet skal fylles ut:

*Høringsinstansene gir uttrykk for sin mening ved å krysse av om de er **enig eller uenig** i det enkelte forslaget. I tillegg blir de spurt om de mener det aktuelle forslaget er **viktig/uviktig** - eller om de ikke har noen bestemt oppfatning om det. Det er ikke nødvendig å ta stilling til eller kommentere alle forslagene.*

På ett område har ikke departementet lansert forslag, men stilt opp alternativer. Det gjelder spørsmål om statlig overtakelse av støtteordningen, eller om disse fortsatt skal være delt mellom stat og kommune.

Høringsmetodikken åpner med andre ord for at høringsinstansene ikke trenger å ta stilling til alle forslag fra departementet. En svarkombinasjon med å si seg enig, men at man mener forslaget er uviktig eller ikke har noen mening kan virke selvmotsigende. Den viktigste grunnen til ikke ha noen mening, er at man på prinsipielt grunnlag mener at kommunen ikke skal mene noe som helst om tema som **ikke** angår kommunens rolle, drift og samfunnsansvar.

4.2. Forklaring til utfylling av spørreskjemaet

Spørreskjemaet er i denne saksfremstillingen lagt fram som en matrise, men selve skjemaet fylles ut elektronisk i en annen versjon enn den papirbaserte.

Venstre kolonne relateres til høringsnotatets kapittel og lovforslagets paragraf. Midterste kolonne er kulturdepartementets nummererte forslag slik det fremgår i vedlegg 2. I høyre kolonne er rådmannens forslag til svar (enig/uenig, viktig/uviktig/ingen oppfatning). Som nevnt ovenfor er det noen av spørsmålene rådmannen mener er et rent kirkelig anliggende, og derfor ikke vil mene noe om. Departementet åpner også for at høringsinstansene kan kommentere forslagene, og det er gjort der rådmannen har synspunkter som er viktige å fremme på vegne av Kristiansand kommune.

Mellom de ulike forslagene gis begrunnelsen for det svaret som er avgitt. Disse kommentarene følger ikke med kommunens svar til departementet.

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

	Forslag	Kommunens oppfatning
Kap. 6,8,18 (i høringsnotatet) § 1 (i forslag til ny lov)	1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn.	Enig Viktig (Dette er svaret dept får elektronisk)
Kommentar (som sendes dept)		

Kommentar til den politiske behandlingen:

All forenkling av lovverket har en positiv effekt på den kommunale forvaltning og drift, selv om betydningen er større ved opprettholdelse av dagens tilskuddsordninger. En konsekvens av en samordning er en tydeligere likestilling av alle tros- og livssynssamfunn, inklusiv Den norske kirke. En rammelov for Den norske kirke er en videreføring av løsrivelsen fra staten.

Kap.7 § 1	2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene	Enig Viktig
Kommentar		

Tros- og livssynsfrihet er en viktig verdi i det norske samfunnet både for den enkelte og som følge av den frivillige innsats dette utløser lokalt. Tros- og livssynssamfunn styrker den enkeltes identitet, og er bærere av viktige verdier som har relevans for etikk og kultur. Tros- og livssynsmangfoldet har betydning for samfunnsutviklingen på lokalt nivå.

Kap. 7 § 1	3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som «sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn».	Enig Viktig
Kommentar		

Ved en eventuell fortsettelse av dagens tilskuddsordning, er det viktig at disse går til samfunn som tilfredsstillende visse krav til definisjonen av «livssyn» og «tro». (Av den grunn er statlig overtakelse hensiktsmessig fordi den skjønsmessige fortolkningen kan bli mer i samsvar med lovens intensjon.)

Kap. 18 §§ 2 og 3	4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves.	Enig
Kommentar		

Dette gjelder paragrafer som ikke er relevante når det settes 15 års grense som beregningsgrunnlag for tilskuddstellende medlemmer.

TEMA Registrering og tilskudd

Kap. 7 §3	5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år.	Uenig Viktig
Kommentar	Kristiansand kommune er uenig i en nedre grense på 500 medlemmer, og mener den bør settes til 50 medlemmer, alternativt 100.	

Det er ønskelig at formannskapet ser på dette vedtaket på nytt. Med dagens praksis hvor to personer kan danne et trossamfunn og søke støtte, gir dette et betydelig merarbeid for forvaltningen. Det er fortsatt ikke til hinder at færre personer enn departementets forslag kan danne trossamfunn, og sånn sett innebærer ikke forslaget inngrep i religionsfriheten. Dette har kun betydning for hvilke samfunn som er kvalifisert til støtte.

Kap. 7 §3	6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap.	Uenig Viktig
Kommentar	Avhenger av svar på spm. 5. Kristiansand kommunes primære syn er at man ikke støtter forslaget om nedre grense på 500, men at dette settes lavere slik at likeartede samfunn ikke trenger å bli registrert i fellesskap. Dersom det likevel skulle bli en grense på 500, støttes forslaget om at likeartede samfunn kan søke om å bli registrert sammen.	

Dersom kommunen fortsatt skal ha ansvaret for tilskuddene, er det ønskelig at saksbehandlingen forenkles slik at likeartede samfunn kan søke om å bli registrert i fellesskap. Men først og fremst ønsker kommunen at staten overtar tilskuddsansvaret, og at man setter den nedre grensen lavere enn 500 medlemmer.

Kap. 7 §3	7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller.	Uenig Viktig
Kommentar	Dette henger sammen med svaret på spørsmål 5, hvor Kristiansand kommune mener at den nedre grensen bør settes lavere.	

Ved en nedre grense på 50 eller 100 for å bli registrert, mener rådmannen at dette forslaget er overflødig. Dersom det endelige resultatet blir en nedre grense på 500, bør man åpne for en skjønnsmessig vurdering.

Kap. 7, 19 §§ 3,4	8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett.	Enig Viktig
Kommentar		

Det er naturlig at tros- og livssynsamfunn som skal få tilskudd og vigsle par er registrert slik at det er mulig å føre et visst tilsyn. Registrering er også en forutsetning for å kunne rapportere til fylkesmennene.

Kap. 13 §4	9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke	Enig Viktig
Kommentar	Kommunen ønsker at staten overtar dette ansvaret av hensyn til forenkling for alle parter. Kommunene er ikke involvert i trossamfunnenes drift, og rapportering skjer til fylkesmannsembetene. En eventuell kommunal dialog med ulike tros- og livssynssamfunn bør ikke skje på grunnlag av tilskudd, men som følge av samfunnsmessige forhold uavhengig av økonomi.	

Rådmannen mener at det er mulig å ha dialog med kommunens ulike tros- og livssynssamfunn uavhengig av tilskuddsordninger.

Kap.14 §4	10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år.	Enig Viktig
Kommentar		

Forslaget eliminerer diskusjonen om kriterier for barns tilhørighet.

Kap.14 §4	11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke.	Enig Viktig
Kommentar		

Dette handler om økonomisk likebehandling av Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn, men frikobles fra medlemstallet i Den norske kirke. Dette gir større grad av forutsigbarhet, samtidig som man unngår at støtten til samfunnene økes når medlemstallet i Dnk går ned.

Kap.14 §4	12. Tilskudd til investeringer i Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.	Enig Viktig
Kommentar		

Den norske kirke har ekstraordinære kostnader på grunn av det store antall eldre kirkebygg. Det er derfor viktig at det store vedlikeholdsbehovet i disse byggene ikke er del av beregningsgrunnlaget til samfunnene.

Kap.14 §4	13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskuddet til andre tros- og livssynssamfunn.	Enig Viktig
Kommentar		

Alle tros- og livssynssamfunn nyter godt av Den norske kirkes forvaltning av gravplasser, kirkegårder og krematorier, og det er derfor feil om samfunnene skulle få «dobbel opp».

Kap.14 §4	14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.	Enig Uviktig
Kommentar		

Den norske kirke er underlagt reguleringer og forpliktelser som andre tros- og livssynssamfunn ikke er omfattet av, som for eksempel forvaltningslov, offentlighetslov, arkivlov og regelverk for offentlige anskaffelser. I tillegg dekker soknene i Den norske kirke hele landet. Ulikheter i rammevilkår bør defineres og holdes utenfor reguleringsgrunnlaget. Kan bli vanskelig å beregne kostnaden. Dessuten kan beløpene være krevende å beregne nøyaktig. Bør være opp til kommunen å vurdere.

Kap.15 §6	15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet.	Enig Viktig
Kommentar	Dette berører kommunens ansvar som samfunnsaktør. Det er en kjent sak at enkelte stater finansierer trosretninger som motarbeider menneskerettigheter og likestilling.	

	Kommunen har gått tungt inn i arbeidet for å motarbeide radikaliseringsarbeid. Det er derfor viktig at disse samfunnene ikke får økonomisk støtte som kan oppfattes som aksept til den virksomheten de utøver og det budskapet som forkynnes i disse samfunnene. Dette er et viktig element i kommunens arbeid for å motarbeide radikaliseringsarbeid at disse ikke får støtte.	
--	---	--

Kap. 17 §7	16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten.	Enig Viktig
Kommentar		

Registrering og tilskudd i regi av staten vil bidra til likebehandling og en ensartet praksis. Det bør ikke være en kommunal oppgave å føre tilsyn med tros- og livssynssamfunn.

Kap. 17 §7	17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete.	Enig Uviktig
Kommentar		

Det vil forenkle all kommunikasjon mellom stat og kommune dersom det kun er ett fylkesmannsembete som overtar denne funksjonen. Dersom det settes krav til nedre grense for støtte, samt skjønnsutøvelse for unntak, vil ett felles statlig organ lettere få på plass en ensartet praksis for hele landet.

TEMA Den norske kirke

Kap. 8 §§8-16	18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven.	Ingen oppfatning
Kommentar		

Dette anses som et indre anliggende i Den norske kirke som kommunen velger å ikke ha en mening om.

Kap. 8 §§ 10,11	19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse.	Ingen oppfatning
Kommentar		

Dette anses som et indre anliggende i Den norske kirke som kommunen velger ikke ha en mening om.

Kap.8 §13	20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg.	Ingen oppfatning
Kommentar		

Dette anses som et indre anliggende i Den norske kirke som kommunen velger ikke ha en mening om.

Det forutsettes at gravkapell holdes utenfor definisjonen av kirkebygg.

Kap. 8 §16	21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentleglova og	Ingen oppfatning
------------	---	---------------------

	arkivlova skal gjelde for kirken.	
Kommentar		

Dette anses som et indre anliggende i Den norske kirke som kommunen velger ikke ha en mening om.

Kap.10 §12	22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent.	Ingen oppfatning
Kommentar		

Dette anses som et indre anliggende i Den norske kirke som kommunen velger å ikke ha en mening om.

Kap.8 §9	23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres.	Enig Viktig
Kommentar		

Soknene er med sin lokale forankring selve grunnfjellet i Den norske kirke, og det er på dette nivået enkeltmedlemmene har sin identitet og lokalt engasjement oppstår.

Kap.9 §12	24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at: a) dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre <i>eller</i> mener du at b) staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?	
Kommentar	Kristiansand kommune støtter alternativ A. Fortsatt økonomisk oppgavedeling mellom stat og kommune.	

TEMA Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

Kap 19	25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres	Enig Viktig
Kommentar	Etter at kommunene har fått vigselsansvar, vil det være en avlastning for kommunene at tros og livssynssamfunnene også har vigselsrett. Hvis de mister denne vil de trolig oppsøke kommunen som livssynsnøytralt alternativ.	

Det må ses på som en del av samfunnets religionsfrihet at denne muligheten finnes, og det er heller ikke et mål for kommunene å overta flest mulig vigslar.

Kap.22	26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og – forvaltning skal videreføres som normalordning	Uenig Viktig
Kommentar	Forvaltning og drift av gravplasser er definert som en offentlig oppgave og som skal dekke alle livssyn. Det er unaturlig at ett trossamfunn gis denne oppgaven på vegne av det offentlige. Følgelig bør kommunen ha fullt forvaltnings- og driftsansvar for disse arealene. Kommunen mener i tillegg at eierskap til grunn, og	

	forvaltningsansvar for arealer henger nøye sammen. Gravplassene bør følgelig overføres til kommunal eiendom. Det vurderes som fullt mulig å lage praktiske grensesnitt mellom kommunens og kirkas eiendom ved slik endring. Det samme gjelder forvaltningsgrensesnitt for fellesfunksjoner, eks. parkering.	
--	---	--

Rådmannen støtter med dette parksjefens prinsipielle syn på gravplassforvaltningen.

Kap.22	27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen.	Enig Viktig
Kommentar	Forutsatt videreføring av dagens ordning: En slik bestemmelse vil åpne for at en lokalt kan overføre forvaltningsansvaret til kommunen. Det er positivt, men det bør samtidig kunne treffes vedtak om overføring av gravplassarealer til kommunen.	

Spørsmålet må ses i sammenheng med spm.26, hvor kommunens syn er at gravplassforvaltningen overtas av kommunen. Dette vil gjøre forslaget overflødig.

Kap.22	28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn.	Enig Viktig
Kommentar	Forutsatt videreføring av dagens ordning: Dette er en logisk konsekvens av at det er det offentlige er bestiller av forvaltningstjenesten.	

Som for spm. 27 må også dette ses i sammenheng med svaret på spm. 26, og er overflødig dersom gravplassforvaltningen overtas av kommunen.

Punkt 166/17: Konstituering av ny midlertidig Rådmann

Bilag

Vedtak KOMMUN, 05122017, Sak 110/17, Konstituering av Rådmann

Vedtak BYSTYR, 13122017, Sak 168/17, Konstituering av Rådmann

Dato 28. november 2017
Saksnr.: 201715206-1
Saksbehandler Eirik Nyberg

Saksgang
Kommunalutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
05.12.2017
06.12.2017
13.12.2017

Konstituering av Rådmann

Konstituering (midlertidig ansettelse) av rådmann, jf. kommunalutv. sak 97/17, saksnr. 201713745

Innstillingsutvalget har bestått av:

Harald Furre, Ordfører, H
Jørgen Kristiansen, Varaordfører, KRF
Mette Gundersen, AP
Nancy Gautestad, Fagforbundet

Fra personalenheten:

Eirik Nyberg, personalsjef

Det er avholdt tre møter: 8, 24 og 27 nov. 2017.

I første møte besluttet Innstillingsutvalget at stillingen ikke skulle lyses ut, hverken internt eller eksternt. I stedet ønsket en å rekruttere en kandidat fra nåværende faste medlemmer i ledergruppen (direktørene).

Basert på Ordførerens påfølgende samtaler med alle direktørene avholdt Innstillingsutvalget så korte samtaler med dem som hadde uttrykt interesse for stillingen. Begge kjønn var representert blant disse.

Økonomidirektør, som også er nåværende Rådmanns stedfortreder, uttrykte i denne prosessen at han ønsket å forbli i sin stilling. Det blir opp til den nye Rådmann selv å utpeke sin stedfortreder blant alle direktørene.

Forslag til vedtak

Etter en samlet vurdering ble innstillingen:

- **Teknisk direktør Ragnar Evensen tilbys konstituering som midlertidig Rådmann i nåværende Kristiansand kommune. Dette for perioden 01.02.2018 til 31.12.2019.**

Harald Furre
Ordfører